

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobkyně: I. O.
zastoupena opatrovnící M. O.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 9. 2025, ve věci invalidního důchodu

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 11. 9. 2025, **se zrušuje** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaná svým rozhodnutím ze dne 13. 5. 2025, č. j. X (dále „prvostupňové rozhodnutí“), zamítla žalobkyni její žádost o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu, neboť podle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 28. 4. 2025 nebyla žalobkyně invalidní pro invaliditu třetího stupně, ani pro invaliditu druhého stupně, ale nadále byla invalidní pro invaliditu prvního stupně. Žalobkyně proti rozhodnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

žalované podala námitky. O těchto námitkách rozhodla žalovaná rozhodnutím ze dne 11. 9. 2025, č. j. X (dále „napadené rozhodnutí“), kterým námitky zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně žalobu.

Shrnutí žaloby a žalobních bodů

2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že nesouhlasí s hodnocením posudkové lékařky. Uvedla, že není práce schopna z několika důvodů.
3. Jako 28letá žena je mentálně na úrovni 8letého dítěte. To znamená, že občas je schopná vynést smetí, utřít prach, vysát, a to pouze ve svém pokoji. Její práce není ani stoprocentní a musí být tomu přizpůsobeno tempo. Dále je citově labilní, což znamená, že při jakémkoliv nezdaru, výtce a vysvětlení je plačtivá, omlouvá se a musí cítit ujistění, že ji mají rádi. Při nátlaku bývá verbálně agresivní.
4. Dále namítla, že má poruchu autistického spektra. Z toho vyplývá, že špatně snáší změny prostředí, je ve stresu. Z toho pramení i problémy se spánkem, výkyvy nálad, pocity nejistoty a strachu. Stejně tak z toho vyplývá, že špatně snáší neznámé lidi, je k nim nedůvěřivá a nekomunikuje. V přítomnosti známých (sestry, babičky, matky) je nicméně přístupnější. Nemá trpělivost při výkonu činností opakovaných a dlouhodobých. Nevnímá čas, a to jednak z důvodu, že jej nepozná, ale nemá ani představu o jeho plynutí. Má problém s pochopením, je nutné jí vše vysvětlovat podrobně a v jednoduchých větách. I to je důvodem omezení svéprávnosti.
5. Její zdravotní stav je neléčitelný a nevratný. Z uvedených důvodů navrhla napadené rozhodnutí zrušit.
6. Žalovaná ve svém vyjádření zrekapitulovala rozhodnou právní úpravu a shrnula průběh řízení před správními orgány. Podle jejího názoru posudkový byl zdravotní stav žalobkyně posouzen řádně. S ohledem na žalobní námitky navrhla důkaz posudkem posudkové komise MPSV a žalobu jako nedůvodnou zamítnout.
7. Při jednání, které krajský soud ve věci nařídil, oba účastníci setrvali na svých stanoviscích, po provedení dokazování s ohledem na závěr posudku posudkové komise (viz níže) navrhli shodně zrušení napadeného rozhodnutí.
8. Soud zjistil, že žalobu lze věcně projednat. Přezkoumal tedy napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), v mezích žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
9. Z připojeného posudkového spisu žalobkyně krajský soud zjistil k osobě žalobkyně, že se jedná o 28letou ženu, která je vyučena na praktické škole, je mentálně postižená (dle dotazníku na úrovni 8letého dítěte), což jí brání osobně vyplnit i dotazník dokládáný k žádosti o invalidní důchod. V minulosti (2016) jí byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.
10. Krajský soud dále zjistil, že žalobkyně v únoru 2025 požádala o změnu výše invalidního důchodu. Z toho důvodu nechala žalovaná vypracovat posudek posudkovým lékařem Institutu pro posuzování zdravotního stavu (dále „IPZS“). Ten v posudku ze dne

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

28. 4. 2025 dospěl k závěru, že žalobkyně je nadále invalidní. Rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyhodnotil posudkový lékař jako lehkou mentální retardaci s IQ v rozmezí 50-69, neurovegetativní labilita s ADHD s občasnými afektivními dekompenzacemi, tj. zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 8b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. (dále „vyhláška“)

s procentní mírou poklesu pracovní schopnosti 45 %. V návaznosti na tento posudek žalovaná rozhodla prvostupňovým rozhodnutím, proti němuž podala žalobkyně námitky.

11. V řízení o námitkách si žalovaná vyžádala další posudek. V posudku ze dne 9. 9. 2025 posudkový lékař IPZS potvrdil předchozí posudkový závěr posudkového lékaře, tedy, že v případě žalobkyně je rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu postižení uvedené v kapitole V., položce 8b přílohy k vyhlášce, s mírou poklesu pracovní schopnosti 45 %. Na základě uvedeného posudku tak žalovaná rozhodla napadeným rozhodnutím.
12. S ohledem na žalobní námitky nechal krajský soud v řízení zpracovat posudek posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí. V posudku ze dne 13. 2. 2026 se posudková komise v Ostravě dospěla, na rozdíl od posudkových lékařů IPZS, k závěru, že žalobkyně je invalidní ve III. stupni, neboť její pracovní schopnost poklesla o 70 %. Podle názoru posudkové komise je v případě žalobkyně rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu postižení zařazené v kapitole V., položce 8c přílohy k vyhlášce k vyhlášce. Míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně stanovila na 70 %. Ke změně stupně invalidity došlo dne 6. 2. 2025. Posudková komise uvedla, že se neztotožnila s hodnocením posudkových lékařů IPZS s ohledem na vlastní vyšetření psychiatra. Podle posudkové komise by žalobkyně byla schopna práce jen v minimálním úvazku, je u ní značně snížena úroveň sociálních dovedností, snížené rozpoznávací schopnosti a omezení výkonu některých denních aktivit. Osobnost není u žalobkyně rozvinuta i díky intelektu. S ohledem na věk žalobkyně odpovídá nesamostatnost infantilní nesamostatnosti, proto nelze očekávat, že by se věkem upravila nebo zlepšila. Podle posudkové komise lze konstatovat stav trvalého charakteru, přičemž jde o středně těžké mentální postižení, a to nejen s ohledem na IQ, ale i sociální zralost, dovednosti, samostatnost a emocionální stavy, přičemž nelze očekávat zlepšení. Platnost posudku stanovila posudková komise do 31. 3. 2028.
13. Rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o OPSZ“), zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely námitkového řízení posuzuje žalovaná. Pro účely soudního přezkumu zdravotní stav pak posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí (dále též „MPSV“); za tím účelem MPSV zřizuje jako své orgány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona o OPSZ). Soud ovšem nezkoumá věcnou správnost posudků, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek rozhodujícím důkazem. A to za předpokladu, že z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochybností, a nejsou-li tu ani

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku zpochybnilly. Posudková komise se musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá. Posudkové závěry musí náležitě odůvodnit. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, její rozhodnutí v námitkovém řízení musí být jasné, srozumitelné a úplné (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43).

14. Náležitosti posudku upravuje § 7 vyhlášky. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž 1) účel posouzení, 2) datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 3) výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 4) skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 5) výsledek posouzení zdravotního stavu a míru poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, 6) procentní míru poklesu pracovní schopnosti, 7) stupeň invalidity, 8) den vzniku invalidity, resp. den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, 9) odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti a 10) tzv. pracovní rekomandaci (to pouze, jde-li o invaliditu prvního či druhého stupně), tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18).
15. V posuzované věci si krajský soud vyžádal shora specifikovaný posudek. Z jeho obsahu vyplývá, že posudková komise jednala a rozhodovala v řádném složení, za přítomnosti specialisty s odborností psychiatrie. Posudek má všechny shora uvedené náležitosti a splňuje podmínku úplnosti a přesvědčivosti, posudková komise se všími rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě a srozumitelně odůvodnila a posudek nevzbuzuje žádné pochyby. Na základě toho posudková komise přijala svůj posudkový závěr o poklesu pracovní schopnosti žalobkyně o 70 %, stanovila datum změny stupně invalidity, jakož i datum kontrolní lékařské prohlídky.
16. Za tohoto stavu soud uzavírá, že jelikož zdravotní stav žalobkyně byl v rozhodné době jiný, než jaký vzala na základě provedeného posudku lékaře IPZS za zjištěný žalovaná, je její rozhodnutí vadné pro chybně zjištěný skutkový stav, a v důsledku toho nezákonné. Soud na základě výše uvedeného posudku posudkové komise dospěl k závěru, že žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní ve III. stupni, kdy její pracovní schopnost poklesla o 70 %, a to od 6. 2. 2025, s platností do 31. 3. 2028.
17. Žaloba je tedy důvodná a soud napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Podle ustanovení § 78 odst. 4 s. ř. s. „[z]ruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.“ Soud tak tedy výrokem I. tohoto rozsudku učinil. V dalším řízení je pak žalovaná povinna (ve shodě s ustanovením § 78 odst. 6 s. ř. s.) zahrnout výše uvedený posudek posudkové komise MPSV Ostrava mezi podklady pro nové rozhodnutí a podle § 78 odst. 5 s. ř. s. je žalována vázána právním posouzením krajského soudu o stupni invalidity žalobkyně.
18. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch a podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. náleží

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

takovému účastníku právo náhrady důvodně vynaložených nákladů proti tomu účastníkovi, který úspěch neměl. Žalobkyně však u jednání uvedla, že náhradu nežádá.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Ostrava 18. března 2026

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.